

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЙСКИЯ

Брой 2 • год. ХСV • 30 януари 2015 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

ЗАСЕДАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ

На 17 януари в Тракийския дом в София се състоя заседание на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България, което премина при следния дневен ред: 1. Отчет за изпълнение на план-програмата на Съюза за 2014 г. 2. Отчет за изпълнение на Бюджет – 2014 г. 3. Приемане на план програмата за дейността на Съюза през 2015 г. 4. Приемане на проектобюджета за 2015 г. Дневният ред бе приет след като бе установен кворума. Заседанията се ръководеха от заместник-председателя на СТДБ Михаил Вълв – председател на дружество „Тракия“ – Ямбол.

Отчетите – за дейността и по бюджета, план-програмата и проектобюджетът за 2015 г. бяха раздадени

Отчетена бе дейността през 2014 г. и бе приет план-програма за 2015 г.

предварително на членовете на Върховния комитет. След обобщаващ доклад на председателя на СТДБ Красимир Премянов, който

очерта и задачите на Съюза в настоящето и бъдещето, започна дискусията. В разискванията участваха ген. Нонка Матова, Румяна Въл-

чева, Димитър Шалапатов, Недялко Комнев, Петра Мечева, д-р Атанас Щерев, Гено Пухов, Божана Богданова, Чавдар Георгиев, ген. Тодор Бояджиев, проф. Иван Филчев, Ангел Коджаманов и Тодор Ангелов. Направени бяха предложения както по план-програмата и бюджета, така и за промени в устава. Върховният комитет прие решение по направените предложения. Приети бяха две декларации на Върховния комитет – по повод изказвания на лидера на ДПС Лютви Местан за възродителния процес и 90 години от подписването на Ангорския договор, и за съдбата на паметника „1300 години България“.

Докладът, приетите документи и декларациите поместваме отделно.

Красимир Премянов на 60 години

На 27 януари т.г. председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов навърши 60 години. Честит юбилей! На многая лета!

„НИЕ, ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ, НАПОМНЯМЕ!“

Върховният комитет на СТДБ прие декларация, която бе изпратена до президента, министър-председателя и председателите на парламентарните групи в 43-ото Народно събрание. В нея се казва:

В края на месец декември ДПС проведе митинг в Момчилград, посветен на 30-годишнината от възродителния процес в България.

В своето изказване г-н Лютви Местан между другото заяви, че за тези 30 години от възродителния процес не се посочи кой е виновният и никой от виновниците не е наказан досега.

България е толерантна държава и неведнъж български държавници са признали, че преименуването е груба грешка в дадения период. През 1999 г., Иван Костов като министър-председател на митинг в Бурса публично се извини на Турция. Сергей Станишев също като министър-председател публично се извини на Лютви Местан за възродителния процес. След 10 ноември ислямизираните българи, живеещи в България, си върнаха имената, а тези, които заминаха за Турция, си запазиха имотите и те разполагат с тях така, както намерят за добре. Получиха двойно гражданство и днес се ползват с всички права, с които се ползва всеки български гражданин.

Всяка година от България изтичат стотици милиони за изплащане на техните пенсии в Турция. И всичко, което трябваше, нашата държава го е направила стократно.

Но ние, тракийските българи, напомняме!

Продължава на 6-а стр.

ДА СЕ ОБЪРНЕМ КЪМ НАСТОЯЩЕТО И БЪДЕЩЕТО

Доклад на Красимир Премянов, председател на СТДБ

Уважаеми членове на Върховния комитет, искам да ви информирам, че в отчета, който ви беше раздаден, се съдържа информация за изпълнението на План-програмата на Съюза за 2014 г., поради което ще ми позволите да спестя време и да не повтарям написаното. Опитът от последните години и анализът на състоянието на Съюза показват, че в специфичните условия на второто десетилетие на XXI век той е изправен пред две основни дилеми, които изискват съответните промени, за да може да се съхрани, повиши активността си и отговаря на реалните потребности на своите членове.

Първата от тези дилеми е организационно-финансова. Сегашната управленска структура на Съюза се гради на една типична конфедеративна организация на работа, свързана с висока степен на финансова и организационна самостоятелност на местните дружества. Тя има своите положителни страни, защото дава автономия и възможност за самоинициатива

и активност на местните организации. Но има и своите негативни следствия, тъй като затруднява функционирането на СТДБ като цялостна структура, движението на информацията между различните му равнища и най-вече рязко затруднява финансирането на основни негови дейности, особено на централно равнище. За съжаление, СТДБ не разполага с наследство от недвижима собственост, както ВМРО, даваща му много по-големи възможности. Очевидно е, че се нуждаем от съществени промени по линия на финансовите и организационни отношения между централната и местни структури на СТДБ. Решаването на тази първа дилема в много отношения е свързана с втора.

Втората основна дилема се отнася до съдържанието на нашата дейност. Досега това съдържание е обрнато доминиращо към миналото. Дейността, която развиваме е насочена в две основни посоки.

Първата има културно-исторически характер. Това е

запазването на паметта за станалото с тракийските българи, честването на годишните, бележещи тяхната история, събиране на нови факти за тази история, предаване на информация за нея на новите поколения и на обществото като цяло, опазване, ремонт, реставрация на паметниците, свързани с тази история у нас и на територията на други държави – Турция, Гърция, Италия, Украйна. Това е изключително важна дейност и ние трябва да продължим с нея като използваме за тази цел и новите дигитални технологии, като при осигуряването на съответните средства се опитаме да дигитализираме максимално количество от запазеното тракийско наследство, за да може да се ползва лесно тази информация от всяка точка по света. Виждате, че през последните години сайтът на Съюза непрекъснато се обогатява с информация и всекидневните посещения в него се увеличават.

Продължава на 2-а стр.

■ Бабинден в Несебър

ДА СЕ ОБЪРНЕМ КЪМ НАСТОЯЩЕТО И БЪДЕЩЕТО

Продължение от 1-а стр.

Втората, обърната към миналото посока е културно-просветна. Свързана е с фолклорните традиции на тракийските българи, техните обичаи, специфична култура, празници. Тя също е важна, защото е от основополагащо значение за културата на нацията ни, а и за срещи и съпричастност помежду ни.

Голямата стратегическа задача за съхранението на историческата памет и културното наследство на тракийските българи, е подготовката и издаването на „Енциклопедия Тракия“, на което ние продължаваме да гледаме като на изключително важна задача, за която ще дадем голяма част от средствата, отпуснати ни от държавния бюджет за 2015 г., но ще продължим да търсим и други ресурси.

Трябва да подчертая, че в никакъв случай не трябва да подценяваме тези две водещи досегашни посоки на нашата дейност. Ние можем да съществуваме като някаква общност само като пазим традициите и паметта на нашите предшественици и на тази основа формираме днешната наша идентичност. В същото време смятам, че свързакцентът върху тази дейност, върху миналото не е достатъчен, за да ни съхрани и да ни направи ефективни в настоящето. Тя ни свежда до съвкупност от дейности, близки до задачите на Министерство на културата, които при ограничеността на ресурсите ни не са и кой знае колко ефективни. **Затова смятам, че е време да се опитаме да направим една радикална реформа в акцентите на нашата дейност като се обърнем и към настоящето, а по този начин и към бъдещето в три основни посоки.**

Първата от тях е много по-активните позиции и участие на звената на СТДБ в решаването на местните и националните проблеми. Да бъдем неправителствена организация, която се ориентира не само към миналото, но води битка за решаването на днеш-

ните и утрешни проблеми на различни равнища. Това означава да поставим допълнителен акцент върху дейността на Политически клуб „Тракия“. В това отношение би следвало да имаме предвид това, което прави една сродна нам организация каквато е ВМРО. Бягайки от настоящето не можем да решим и проблемите на съхранение на нашето минало и култура. Трябва да имаме предвид, че нашата членска маса не живее в миналото, а в настоящето. Опира се на миналото, но ако настоящето ѝ става все по-трудно, все по-проблемно, ако децата на по-възрастните тракийци заминават някъде другаде и късат връзките със своята родина, в крайна сметка това води до кризисни процеси в общността на тракийските българи, а от тук и в самата организация. Затова и социалните и демографски проблеми по места следва да застанат в

центъра на нашата дейност и в никакъв случай не трябва да странам от тях.

Втората основна посока на нашата дейност е свързана с битката за компенсациите на загубеното от нашите предци по време на разпада на Османската империя. Трябва да сме наясно, че тази битка ще бъде дълга и трудна, тъй като е свързана с деликатните ни отношения с една възхождаща сила, каквато е Република Турция, която отказва да признае нашите искания. Именно затова се нуждаем и от организация и действия тук в настоящето, за да можем да оказваме натиск за решаването на тези проблеми. В сегашната ситуация се получава така, че като политически изразител на тези наши интереси гласовито в обществото се стремят да се проявяват определени националистически и патриотични партии, докато ние се

опитваме по-скоро да действваме безшумно чрез институциите, където засега нямаме достатъчно успех. Очевидно необходима е нова наша стратегия в това отношение.

Третата основна посока на нашата дейност тук и сега би следвало да бъде реакцията на новопоявяващи се етнорелигиозни рискове, опасности, проблеми пред страната като цяло и пред нас самите, за които в обществото и в институциите няма достатъчно усет по този проблем.

- Става дума за такива опасности като пренаписването на нашата история на Възраждането и Балканската война, което се финансира от най-различни външни сили и по същество води до промени в българската национална идентичност, вкарване в нов контекст и пренаписване и историята на тракийските българи.

- Става дума също за различни, засега главно икономически способности на етнодемографско прочистване на определени региони и създаване на обособени ислямски и турски анклавни в България. На една от нашите срещи специално внимание на този въпрос обърна внимание Яне Янев.

- Върват опасни тенденции на промяна на идентичността на българите мохамедани, гарнирани със значими средства отвън, а Родопите, където се разгръщат тези тенденции, са част от регион Тракия. Отвън идват различни ислямски фондации, които чрез съответните финансови ресурси строят джамии и прокарват и прокарват радикални версии на исляма сред българи мохамедани и цигани. В началото на 50-те години на XX век започна свалянето на булата на българо-мохамеданските в родопския регион, сега 60 години по-късно върви противоположната опасна тенденция. Тези дни медиите изнесоха, че само в Пазарджишкия регион около 15 000 роми са приели исляма. Ако това е вярно, ще се окаже, че от XVI–XVIII век, от така нареченото „Време разделно“ насам няма-

ме такава масова ислямизация по нашите земи. Но тогава това става в рамките на една ислямска империя, а днес става през XXI век в една страна, която в Конституцията си е записала, че нейната традиционна религия е православие. Ако има тенденции страната да се връща няколко века назад по времето на една отдавна умряла империя, и никой не надига глас в обществото на огромните опасности от този процес, очевидно е, че СТДБ не трябва да стои и да гледа мълчаливо това, което става.

- Става дума също за реакцирането на дългосрочна неоосманистка и пантюристка стратегия на Балканите като цяло от страна на възхождащата икономически, военно, политически Турция, което в перспектива може да има тежки последствия за българската нация.

- Става дума и за това, че наложеният периферен капитализъм през последния четвърт век по същество доведе и води до гигантско изтичане на ресурси от България към други страни, а ние изобщо не реагираме на тези процеси.

Всичко това изисква и една нова стратегия на действия на СТДБ и на неговите структури, в т.ч. и взаимодействието с политическите сили, които трябва да заеме много по-мощно място като патриотична организация – политически изразител на интересите и на тракийци, а и на всички българи днес. Подчертавам специално **„патриотична организация“**. При обръщането на нашата дейност в тази посока би следвало да правим ясна разлика между национализъм и патриотизъм. В България и сега има националистически партии и организации, няма смисъл да ги повтаряме. Следва да се насочим към една патриотична стратегия, която предполага най-напред, че ние ще защитаваме нашите интереси, но не чрез изобретяването на врагове в лицето на външни държави или други етнически и религиозни групи, но не и чрез либерална толерантност, към всичко, независимо дали то е в полза или влиза в разрез с

■ Докладчикът Красимир Премьянов.
Снимките от заседанието са на Димитър Ошавков

ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ

нашите национални интереси. **В центъра на нашия патриотизъм ще стои социалният момент – защитата на социалните права, оцеляването на българските граждани.**

От значение ще бъде също защитата на българите, които са били принудени като нас тракийци да напуснат своите родни места по време на Османската империя и до днес живеят в други региони – на първо място става дума за българите в Украйна, Молдова и Одеска област. Активните взаимодействия с техните организации и ролята на СТДБ за защита на интересите на тези българи пред нашите институции ще бъдат ключов елемент на нашата дейност. Всички ние имаме една съдба, свързана с драмата, която са преживели нашите предци в Османската империя и ще водим обща борба за нашите интереси днес.

Важна ще бъде и битката срещу тези, които водят до разделяне и противопоставяне на българската нация, а наличието на етнически партии досега води до затваряне на етнически общности и отчуждаването им от българската нация, подчинението им на манипулациите на външни сили. Ново предизвикателство и засилените терористични заплахи в Европа, случилото се в Париж, Брюксел.

Всичко това изисква решително преустройство на нашата дейност в две основни посоки.

Първата е много по-активната ни позиция в Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси. Неговата дейност досега не показва достатъчно ефективност, което се вижда и от провала на опитите за интеграция на ромската общност, а и в тенденциите на отчуждаване на българските турци от българската нация по посока на идентификацията им с една съседна нам нация.

Втората посока е нашата дейност чрез Регионалната асоциация на общините „Тракия“, насочена към решаването на различни местни проблеми в тракийския регион.

Тези най-общи стратегически посоки би трябвало да бъдат в основата на една дискусия и нова стратегия на действие на тракийската организация, даваща ни възможност да не оставаме затворени в миналото, а да се обърнем и към настоящето и бъдещето.

Така да се преустроим към една мощна патриотична организация, виждаща своята дейност в защита и гордост не само от миналото, но и настоящето, и бъдещето.

В тази връзка искам да споделя с вас, че на фона на кризата на политическата система в България и липсата на силно гражданско общество, ще нараства ролята на организации като Съюза на тракийските дружества. Защото днес в условията на евроинтеграция и усложняваща се международна обстановка, е изключително важно да се отстояват националните интереси. Ето защо ние постоянно атакуваме държавните институции с наши предложения и каним национални ръководители на наши прояви. Особено силен ефект върху тази наша позиция оказва решението на Върховния комитет от 2012 г. в състава на СТДБ и неговите органи да се включат водещи имена от българската наука, култура и обществен живот. Силни аргументи в дейността ни на обществена организация ни дава присъствието на личности като академик Ст. Воденичаров, академик Георги Марков, проф. Стати Статев, Иван Гранитски, проф. генерал Стоян Тонев и др., чиито имена се ползват с авторитет и уважение не само у нас, но и в чужбина. Дейността на тракийски дейци като проф. Делчо Порязов, проф. Иван Филчев, Никола Инджов, ген. Тодор Бояджиев, Петра Мечева, доц. Маруся Любчева, Евгени Кирилов и всички членове на ВК на СТДБ и ТНИ, направи възможно тракийската кауза да излезе извън тракийската организация и да я превърне в национално значима тема. Показателно в това отношение е, че за първи път в историята на страната Българският парламент откри своето заседание на 26 март 2014 г., отбелязвайки деня на Тракия с тържествено слово, произнесено от председателя на Народното събрание. Като пробив в нашите усилия може да оценим факта, че Българската държава, с подкрепата на правителството и различните политически сили отдаде заслужено признание на Съюза като национално значима организация, включвайки го в държавния бюджет на Република България за 2015 г.

Декларираните наши намерения и задачи започват да получават своята реализация,

чрез активно съдействие на българската държава и нейните дипломатически представителства. Така например факт е, връщането на гимназия „Петър Берон“ в Одрин, заявеното намерение от ръководството в Лозенград да се възстанови православния храм в града.

Позволете ми да очертая няколко основни проблема, които имат важно значение за дейността на нашата организация:

В идеен план:

- Ние ще подкрепяме развитието на нашите отношения по линия на Евroatлантическото партньорство и членството в Европейския съюз. Винаги ще се противопоставяме обаче на антируска политика. Ще подкрепяме развитието на отношенията с Русия и страните от ОНД.

- Ние ще отстояваме позицията, че през 1913 г. е извършен геноцид над тракийските българи.

- Ние ще бъдем в позиция на солидарност с всички подтиснати народи и с упражненото насилие над тях, в т.ч. признаваме извършването на геноцид над арменския народ от Турската империя.

- И накрая, ние ще отстояваме националното съгласие и единство, за да можем като държава и общество да защитаваме националното достойнство и интереси.

В организационен план:

- Членството в Съюза – е индивидуално и колективно. Членството се удостоверява с членска карта, утвърдена от ЦР и ВК. Прави впечатление, че някои организации умишлено игнорират нейното използване, което не говори добре за нас като организация.

- Структурните звена на СТДБ като ТМС и ТЖС не са юридически лица – това е принцип, който трябва да спазват всички индивидуални и колективни членове, милеещи за тракийската кауза.

- Уставът на СТДБ е приет на висш форум на Съюза и е задължителен за спазване от всички негови членове. Решенията на Управителните съвети на отделните тракийски дружества не могат противоречат на този Устав. Предлагам да обърнем внимание за мерки на всички, които не са изпълнявали уставните си задължения.

- Членският внос и уставните постъпления са материалната връзка на членовете със Съюза. Неизпълнението на това задължение води до отслабването на Съюза и невъз-

можността му да изпълнява своята План – програма. Стигна се до абсурда тези, които не са внесли в общата каса на Съюза нито стотинка в изпълнение на уставните си задължения да отправят обвинения към председателя на СТДБ, че той под формата на заем е осигурявал изпълнението на План – програмата на Съюза. Въпросът не е юридически, а по-скоро морален и идеен. За мен Устава и решенията на ВК са закон. Ако не бяхме сторили това сегашния отчет за дейността ни щеше да бъде изпразнен от съдържание. Особено тревожна е появата на гласове сред някои тракийски ръководители, които си позволяват да делят тракийските дружества на значими и по-малко значими. Подобно мислене може да доведе до погубване на организацията. Предлагам подобни дейци, чиито имена ще спестят от уважение към форума, да коригират своето мислене. От тази трибуна заявявам, че няма първа и втора категория тракийци и тракийски дружества. Големината на един или друг град и наличието на по-голям брой жители, съответно тракийци, не са предимство, а по-скоро по-голяма отговорност за съответните дружества. Това, че в тези градове има изградени тракийски домове, не е заслуга на сегашните ръководства, с изключение на Стара Загора, Созопол и Пловдив. Като правило всички те са изградени с помощта на Съюза, който е отпуснал средства от фонд „Тракийско творчество“, заедно с помощта на държавата, общините и доброволните дарения на високо отговорни наши предшественици.

- В последно време често се предлага да се правят събирания на председателите на тракийски дружества. Горещо подкрепям тази идея, но във формата всички тракийски дружества, а не избрани такива. Никакво събрание на тракийски актив, не може да замени или да замести уставните ръководни органи на Съюза. Така че винаги решаващ глас ще има Върховният комитет. В последно време отделни членове и председатели на тракийски дружества настояват за изменения в Устава. Има и писмо от Яни Янев, в което прозира друг мотив, свързан не с развитието на организацията. Тъй като в Устава е вложена цялостна философия – историческа, организационна, идейна

и морална, подобни предложения за промени, продиктувани от конюнктурни съображения, могат да блокират дейността на Съюза. Ето защо днес ще предложа да създадем комисия, която да поработи до следващото заседание на ВК и да представи съответните предложения за промени. Предлагам тази комисия да бъде оглавена от Михаил Вълков, а за членове: Румяна Вълчева, Краснодар Беломорски, Петра Мечева, Петър Янков, Геновева Божкова, Стефан Начев, Тодор Каваков, Ангел Петров.

- Трябва да оценим колко е важно да издигаме на ръководни длъжности в общините и държавата наши представители. Смя да ви уверя, че това е много трудно, но смятам, че с общи усилия и във взаимодействие с политическите сили и на ПК „Тракия“ бихме могли да решаваме и този въпрос.

- Относно вестник „Тракия“ изразявам надежда, че новата редколегия и главния редактор, ще изведат вестника на нивото на вашите високи изисквания.

- Що се отнася до сайта той се превърна в прозорец към българските патриоти и тракийци, живеещи извън пределите на страната и дава достъп до информация за нашата организация на сродни организации у нас и в чужбина. На практика сайта обслужва няколко структури на Съюза, в т.ч. Тракийския научен институт, ПК Тракия“ и осигурява електронното издание на вестника.

- Заслужава да кажем добри думи и за библиотеката на СТДБ и ТНИ, която се превърна в духовно средище за тракийци и отговаря на необходимите библиотечни стандарти.

Искам да кажа, че ръководството на СТДБ през периода на своето досегашно функциониране е оказвало съдействие на своите членове, в рамките на възможностите си: по здравословни, материални, кадрови проблеми, по взаимодействие с държавните институции, Дирекцията по вероизповеданията и т.н

Ще си позволя да оценя отчетната 2014 г. като успешна за нашата организация и да изразя благодарност към всички председатели и членове на СТДБ, към всички, милеещи за тракийската кауза. Желая ви здраве и успехи през Новата 2015 г.!

Заглавието е на редакцията.

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАН – ПРОГРАМАТА ЗА РАБОТАТА НА СТДБ ПРЕЗ 2014 Г.

Дейността на СТДБ през 2014 година, бе подчинена на изпълнението на план програмата на СТДБ за 2014 г., приета от ВК на СТДБ. Усилията на Върховния комитет, на Централното ръководство, на Председателя, на тракийските дружества по места и на съставните структури на Съюза, бяха насочени към издигане ролята и влиянието на организацията в българското общество. Основните събития, които отбелязахме през 2014 г. бяха свързани със 170 години от рождението на Капитан Петко Войвода, 100 години от прогонването на малоазийските българи и 80 години от създаването на Тракийския научен институт. Организираните от СТДБ мероприятия преминаха под знака на цитираните годишнини.

Настоящият отчет се основава на информацията за извършеното през 2014 г., постъпила и от тракийските дружества по места. На база на тази информация днес може да се констатира, че през изтеклата година бяха отбелязани по подобаващ начин всички заложи в План-програмата основни прояви, организирани от СТДБ и тракийските дружества, както следва:

- Отбелязване на 26 март – Деня на Тракия, в столицата и в страната;
- Национален тракийски младежки събор „Илиева нива“ - Ивайловград;
- Национален тракийски събор „Богородична стъпка“- Стара Загора;
- 111 години от Илинденско-Преображенско въстание на „Петрова нива“;
- Национален тракийски женски събор в с. Аврен;
- 101 години от разорението на тракийските българи в Маджарово;
- Традиционни тракийски събори в Одрин – църквите „Свети Георги“ и „Свети Константин и Елена“;
- Национален тракийски гергьовски събор в Поморие;
- Национален тракийски фестивал „Божура“- Средец;
- Национален тракийски събор в Кърджали;
- Национален тракийски фолклорен събор „Св.Св. Константин и Елена“ в Бродилово;
- Национален тракийски събор, посветен на Илинденско-Преображенското въстание в Родопите - с. Славейно;
- Национална инициатива „По обратния път на дедите ни“- София;
- Втора национална конференция „Автентичният тракийски фолклор – носител на традиция и идентитетите на нацията“ – Пловдив;

През изтеклата година продължи и получи развитие диалога с държавните институции и обществените организации. В тази връзка следва да отбележим доброто взаимодействие с Българския парламент, Министерския съвет, Президентската институция и ръководствата на политическите партии. Сътрудничеството и партньорството с тях, беше насочено към включването в техния дневен ред на тракийската проблематика и търсенето на механизми за решаването на проблема с обезщетението

на тракийските бежанци и техните потомци. Следва да отчетем приноса на Работната група, оглавена от посланик Любомир Шопов. Успяхме със съдействието на МВНР да отстоим поставянето на този въпрос в дневния ред на смесената българо-турска комисия. По наше настояване, при посещението на турския външен министър в България, българската страна постави официално проблема с обезщетението на тракийските бежанци. Трябва да сме наясно, че след като по вина на българската страна преди години този въпрос беше смет от дневен ред, неговото връщане на масата на преговорите, ще иска време, постоянство и допълнителни усилия.

Заслужава си да изразим нашето удовлетворение от факта, че за първи път в историята на страната Българският парламент откри своето заседание на 26 март 2014 г., отбелязвайки деня на Тракия с тържествено слово, произнесено от председателя на НС. Михаил Миков акцентира на факта, че това е ден за прослава, гордост, помен и памет пред подвига на българските воители, паднали из тракийските полета, пред трагедията и мъченичеството на хилядите българи – тракийски бежанци.

На проблемите на тракийската организация и тракийци бяха посветени множество срещи, организирани от Съюза на тракийските дружества с председателите на Министерския съвет, министри, вицепрезидента, председателите на Парламента, на Светия синод, БАН, Асоциацията на българите в Украйна, Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва и БНТ. По време на разговорите и в кореспонденция с тях, бяха поставени въпроси за:

- Подписано споразумение за партньорство със Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва;
- издаването на юбилейна монета, посветена на Илинденско-Преображенското въстание;
- монтиране на паметна плоча на Капитан Петко Войвода на о-в Крит;
- съвместна работа по проекта „Енциклопедия Тракия“;
- протест срещу идеята бюстът на Първия български Екзарх Антим I, да бъде преместен от двора на църквата „Свети Константин и Елена“ на територията на Българското консулство в Одрин;
- защита на интересите на българите в Украйна във връзка с усложнената вътрешна ситуация там;
- включването в официалния протокол с посещение и полагане на венци и цветя от държавни делегации и представители на дипломатическите мисии пред паметниците на Капитан Петко Войвода в Киев и Рим;
- за юридическите права на българската държава върху имотите, връщани от Турция на българската екзархия и формирането на културно-информационни центрове в тях;
- за научно изясняване на съществената разлика между езика, ползван от официална Турция и този на българските турци като евентуално основание за снемане

на предаванията на турски по БНТ;

• за по-широкото отразяване на тракийската проблематика в предаванията на БНТ.

Резултат от доброто партньорство с цитираните организации, е включването на представител на СТДБ, в лицето на неговия председател и активното присъствие на Съюза в:

• Председателстващият заседанието Михаил Вълков

1. Обществения съвет, функциониращ към Министерство на външните работи;
2. Инициативния комитет за отбелязването на 100-годишнината от ПСВ.
3. Националната асоциация на общините от Регион Тракия;
4. Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ) към Министерски съвет.
5. Специално трябва да отбележим, че в резултат на доброто сътрудничество с БНТ, от 22 март всяка събота в централната новинарска емисия „По света и у нас“ и в публицистичното предаване „Още от деня“, бяха излъчени 12 репортажа, посветени на съдбата на тракийските бежанци. Съдбовните за нас тракийци 1913 и 1914 г., бяха събрани със съдействието на Съюза на тракийските дружества, ТНИ и Държавна агенция „Архиви“ в поредица от репортажи, озаглавена „Разорението на тракийските българи – 100 години след бежанската вълна от Одринска Тракия и Беломорието“.

Признание за значимостта на нашата организация е и присъствието на официални държавни лица на прояви, организирани от СТДБ:

- Маргарита Попова – вицепрезидент на Република България;
- Академик Стефан Воденичаров – Председател на БАН;
- Ангел Найденов – Министър на отбраната;
- Румяна Коларова – Министър на образованието в служебния кабинет на проф. Близнашки;
- Йорданка Фандькова – кмет на София;
- Народни представители;
- Областни управители;
- Кметове;
- Представители на БПЦ;
- Лидери на политически партии;
- Посланици.

В резултат на активната работа на тракийските дружества по места и на техните ръководства, беше постигнато добро взаимодействие с органите на местно самоуправление, които в повечето случаи бяха съорганизатори на нашите прояви, а техни официални представители участваха в тях и оказваха финансово съдей-

ствията, взети на тази конференция дават основание да очакваме възходящо развитие на ТМС.

Същата констатация може да се направи и относно тракийската фондация „Капитан Петко Войвода“, която след относително дълъг период на пасивност, проведе общо събрание, на което преизбра за председател членът на ВК Стефан Танев. Това дава основание да очакваме, че фондацията ще намери своето място в реализация на основните приоритети на Съюза.

Трябва да отбележим и провеждането на конгрес на Тракийския женски съюз, който избра за почетен председател Петра Мечева и за председател членът на ЦР – Румяна Вълчева. Очакваме, че ще бъдат продължени постиженията и активната дейност на ТЖС в тракийското движение.

Сред инициативите и събитията на СТДБ за 2014 г., е справедливо да се отбележат най-значимите от тях:

• По инициатива на Тракийско дружество „Екзарх Антим I“ – Бургас и под патронажа на доц. Маруся Любчева като евродепутат, със съдействието на СТДБ и ТНИ, беше организиран национален конкурс за есе или разказ на тема „Памет за Тракия и бележити годишнини 1913-1914“.

• На 30 януари т. г. в дома на Съюза на тракийските дружества в София, беше представена книгата на посланик Любомир Шопов „Геноцидът“, посветена на трагичната участ на тракийските българи. Съгласно наше решение книгата бе раздадена на депутатите в Народно-то събрание.

• В „Концертна зала“ на ЦДНА бе представена книгата на зам. председателя на СТДБ ген. Тодор Бояджиев – „Разговори за разубаването“.

• В Ивайловград, бе представена книгата „Родени в Тракия, родили за Тракия“ на Петра Мечева-Председател на тракийско дружество „Одринска епопея“, Стара Загора, Почетен председател на ТЖС и член на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България.

• Благодарение на усилията на членовете на ВК на СТДБ и на председателя на ТД – Харманли Маргарит Петров бяха монтирани плочи на Костадин Карамитрев в Одрин и в Хасково.

Вестник „Тракия“

Вестникът излизаше в график, въпреки финансовите трудности. Основните теми на вестника през годината бяха свързани с трите главни годишнини: 170 години от рождението на Капитан Петко войвода, 100 години от прогонването на малоазийските българи и 80 години от създаването на Тракийския научен институт. В първите месеци на годината продължи отзвукът от годишнината на Балканските войни. Отразени бяха широко всички национални прояви на СТДБ – денят на Тракия, съборите поклонения на Петрова нива, в Маджарово, в Илиева нива и Аврен, фестивалът

ствие.

Трайна тенденция в организационния живот на Съюза бе активната и последователна работа на тракийските дружества по места, които с много енергия и ентузиазъм организираха цитираните по-горе чествания и събития. Благодарение на ръководствата на местните тракийски дружества, се поддържа живата връзка с тракийските дейци, иницираха се разнообразни и интересни мероприятия, с които се привличаше вниманието на обществеността към работата на Съюза. По този начин укрепваха неговият авторитет и признание. Особено важен за СТДБ като цяло и за отделните тракийски дружества по места, бе и фактът, че все повече тракийци работят с органите на местното самоуправление и получават от тях както подкрепа, така и уважение и съпричастие към тракийската кауза.

Активната дейност на местните тракийски дружества спомогна за изпълнение на една от основните ни цели – разширяване на масовия характер на организацията, прием на нови членове, обхващащи нови социални и възрастови групи в дейността на съюза, създаване на нови структури в страната.

Чрез отбелязването на значимите дати и събития от историята на тракийското движение местните тракийски дружества спомогнаха значително за работата по патриотичното възпитание и укрепване на националното самосъзнание на българското население в тракийските райони и в Родопите.

Години наред констатирахме, че тракийското младежко движение е в латентно състояние. Днес с удовлетворение може да констатираме, че това е преодоляно и след проведената конференция в София на 1 март 2014 г., бе избрано ново ръководство начело с председателя на ТД – Бургас Тодор Ангелов. Ре-

„Богородична стъпка“ и др., както и повечето от регионалните прояви и много от изявите на дружествата. Широко бе отразена конференцията на Тракийския женски съюз във Варна и 80-годишнината на Тракийския научен институт. Материали от конференцията ще продължат да излизат и през 2015 г., естествено представени по-кратко и по-четивно.

Една от благородните акции на вестника бе инициативата на ген. Тодор Бояджиев и други потомци на тракийски войводи за спасяването на паметника на Петрова нива. Като акценти се откритояха също така стогодишнината на тракийското дружество „Капитан Петко войвода“ в Казанлък и публикациите за организирани от тракийските дружества пътувания до Доганхисар. Публикувани бяха и добри материали, свързани с Ньойския договор. Всички позиции на Централното ръководство на СТДБ по-важни политически и обществени въпроси бяха обнародвани на страниците на вестника и се търсеше отзвукът на обществото в интервюта с изтъкнати личности. Навреме и смислено бе реагирано например на зловредните тълкувания и неразбирането на идеята за „Тракия без граници“, на появилата се антибългарска литература за произхода на „помациите“, на антируските позиции на някои министри и политици, на опитите на ДПС да направи „майчиния език“ задължителен, на непремерените изказвания на президента Росен Плевнелиев.

Новост във вестника е рубриката на писателя и виден тракийски деец Никола Инджов „Предшественици и предтечи“, в която представя български интелектуалци — потомци на тракийски бежанци и дейци за тракийската кауза като проф. Иван Маразов, акад. Георги Марков, ген. Тодор Бояджиев, д-р Елена Алекова, проф. Иван Канев, Златко Попчев, Петра Мечева, Никола Хърсев, Светла Караянева и др. Излязоха интересни интервюта с акад. Стефан Воденичаров, акад. Георги Марков, Янаки Стоилов, д-р Иван Гранитски, д-р Вана Стоянова и др. Макар и по-ограничено бе отразена и дейността на РАО „Тракия“ и на ПК „Тракия“. Като че ли понамаля огнят по една от главните теми — за справедливото обезщетяване за загубените имоти в Източна Тракия, но причината за това е и в бездействието на правителството, и на смесената българо-турска комисия. Но сега годишнината от неизпълнения и пренебрегван Ангорския договор задължава и вестника да засили публикациите на темата за имотите и техния ефект след читателите.

За да няма пропуски в отразяването на събитията, трябва да се активизира дейността на сътрудниците от регионите и от дружествата. От тях зависи дали вестникът ще осветлява събитията, свързани с нашето тракийско движение. Добре би било в най-близко време да се определят кореспондентите (там където е нужно да се посочат други по-активни), както от големите центрове, така и в дружествата. Защото вестникът има амбицията да представя по-цялостно и пълно животът на тракийската организация във всички краища на страната. Централното ръководство на СТДБ утвърди нова редколегия на вестника в състав: чл.кор. проф. Васил Проданов, Елена Алекова, проф. Иван Филчев, Никола Инджов и Хубен Стефанов, а за главен редактор избра Тодор Коруев, който

представи концепция за вестника, в чиято основа е вярното и по-силното огласяване на Тракийския въпрос, както сред обществеността в страната, така и в търсенето на неговия европейски аспект. Естествено той трябва да се разглежда като неотменна част от националната българска кауза. Ще се разширява и тематиката за отродяването и турцизирането на българите мохамедани, както и за опитите за налагане на радикален ислям. Редколегията има амбиция да прави вестника така, че тракийци като в огледало да оглеждат своите дела, а в същото време да намерят на страниците му интересно четиво.

Интернет страницата на СТДБ

е задължителен инструмент в нашата комуникационна стратегия. От нея тракийци, българската и международна общественост получават актуална информация.

Към днешна дата сайта на СТДБ функционира успешно, има ясно дефинирани задачи, отстоява позиции и работи за тракийската кауза, редовно и своевременно информира потребителите за актуални новини и събития, публикувани от Вана Иванова — създател, администратор и редактор на сайта.

Сайтът на СТДБ е публикуван на новинарската страница NoPage.bg, на която са публикувани и всички уеб страници на централните печатни и електронни медии. А това е признание за значимостта на информацията за широката читателска аудитория.

Най-доброто доказателство за полезността на сайта на СТДБ дава неговият брояч, който е видим за всеки посетител. За 36 месеца, към 10 декември 2014 г., броят е отчел 50 534 посетители, от които само за 2014 г. са над 14 000.

Посетителите на сайта са:

- граждани на различни държави — България, САЩ, Канада, Украйна, Русия, Румъния, Турция, Германия, Белгия, Франция, Гърция, Сърбия, Кипър, Македония, Испания, Чехия, Швеция, Швейцария, Малта, Австрия, Италия, Великобритания, държави от Централна и Латинска Америка и Австралия.

- представители на български и чуждестранни медии, представители на институции като Народно събрание, Министерски съвет, МВнР, Европейски парламент и др.

Сайтът на Съюза на тракийските дружества е разширен и на него функционират:

- подстраница с информация за Тракийския научен институт;
- подстраница с информация и документи на ПК „Тракия“;
- подстраница с виртуална библиотека, от която всеки читател може да изтегли и прочете статии, брошури и книги, третиращи проблеми на тракийци и Тракия;

- електронна версия на вестник „Тракия“.

Централен клуб „РОДОПИ“

Програмите за работата на Клуб „Родопи“ и Тракийско дружество „Тракия“, София за 2014 г. са уточнени и съгласувани от двете ръководства. Те са разработени въз основа на план-програмата за работата на СТДБ през 2014 г. за отбелязване на основните събития, а също така за участие в национални и регионални тракийски прояви и такива свързани с тракийската кауза. Една част от проявите са организирани самостоятелно от ръководствата на Клуб „Родопи“ или Дружество

„Тракия“, а други съвместно. Но, всички те се считаха общи за членовете и на двете организации.

Основните прояви, в които водещ е бил Клуб „Родопи“ или са организирани съвместно с дружество „Тракия“, бяха следните:

1. Среща с областния управител на Смолян инж. Димитър Кръстанов в Тракийския дом, София — 31 януари.

2. Участие в представянето на книгата „Разговори за разузнаването — 52 срещи от двете страни на океана“ на ген. Тодор Бояджиев в Централния военен клуб — 23 февруари.

3. Среща с областния управител на Кърджали Бисер Николов и депутата от „Коалиция за България“ Милко Багдасаров в Тракийския дом, София — 26 февруари.

4. Традиционно пролетно тържество по случай 1, 3 и 8 март — 2 март.

5. Участие в поклонението пред Паметника на Опълченеца в София по случай 136 години от освобождението на България — 3 март.

6. Участие в тържественото честване Деня на Тракия пред Паметника на Одринци в София съгласно програмата на СТДБ — 26 март.

7. Отбелязване на 115 години от рождението на известния творец и представител на плодливската интелигенция арх. Боян Чинков от с. Славейно, Смолянско, докладчик доц. Георги Митринов — 8 април.

8. Съдействане на председателстващият за укрепване на заседанията Михаил Вълв съзнание сред потомците на мохамеданчените българи в Кърджали, Златоград, Крумовград, Кирково и Комотини, Гърция от Величко Пачилов — 6-11 октомври.

9. Представяне на патриотична дейност на Дружба Родина от нейния секретар Димитър Димитров, който е и съпредседател на фонда-

ция „Тангра ТанНакРа“ — 10 октомври.

10. Представяне на книгата на доц. Георги Митринов „Пътят на народната песен за Злата зенгин Милкова от село Петково, Смолянско“ — 27.10.2014 г.

11. Поклонение пред паметника на Капитан Петко Войвода в Борисовата градина в София — 18 декември.

12. Коледно-новогодишна вечер — 20 декември.

Тракийският научен институт

През 2014 г. ТНИ проведе няколко особено значими мероприятия, с които утвърди ролята и мястото си на научен и творчески център на Съюза. Той съдейства в организирането и провеждането на национален конкурс за есе или разказ на тема „Памет за Тракия и бележити годишнини 1913-1914“, организиран по инициатива на Тракийското дружество „Екзарх Антим I“ — Бургас и под патронажа на доц. Маруся

Любчева, член на Европейския парламент — Февруари-март 2014

В сътрудничество с БНТ и ДА Архиви, със съдействието на СТДБ, Тракийският научен институт участва в подготовката на поредица от репортажи, озаглавена „Разорението на тракийските българи — 100 години след бежанската вълна от Одринска Тракия и Беломорието“. Репортажите бяха излъчени през февруари — март 2014 в централната новинарска емисия „По света и у нас“ и в публичистичното предаване „Още от деня“ на БНТ.

В сътрудничество със СТДБ и Община „Малко Търново“, ТНИ организира и проведе научна конференция „Странджа и тракийският проблем — от Преображение до наши дни“ — в рамките на националния тракийски събор на Петрова нива — 23 август 2014

ТНИ оказва съдействие (в лицето на проф. С. Елдров) на ТД „Руси Славов“ Пловдив при създаването на фотоизложба „100 г. Първа световна война“

Кулминация в дейността на института бе Националната научна конференция на тема „МЯСТОТО НА ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ В СЪДБАТА НА БЪЛГАРИЯ: МИНАЛО, НАСТОЯЩЕ И БЪДЕЩЕ“, 28-29 ноември 2014 г., с която бе отбелязана 80-та годишнина от създаването му. На конференцията бе прочетено специално приветствие от Вицепрезидента на Република България г-жа Маргарита Попова. Участие в конференцията взеха извънбългарски изследователи.

Библиотеката на СТДБ

Основен акцент в работата на библиотеката през 2014 година беше довършване и изработката на азбучен каталог на книгите, инвентаризация и подреждане на издани-

стие на читатели за ксерокопиране на някои ценни издания, оказвано е съдействие на тракийци при откриване на някои загубени книги и др.

Между читателите, ползвали библиотечния фонд на СТДБ можем да посочим проф. Иван Филчев, Димитър Михайлов, д-р Вана Стоянова, Папани Козарова, Диана Ламби Данаилова, Божана Димитрова, Стефан Начев, редакцията на в. Тракия, Георги Илиев, диригента на Бургаския тракийски хор, студенти и др.

Особени усилия бяха положени за обогатяване на електронния архив на СТДБ с възможност за оторизиран достъп до него от всички членове на съюза. Значително бе попълнен библиотечният фонд на библиотеката на Съюза и качването му в електронния архив. Цялата дейност в библиотеката бе извършена и подчинена изцяло на идеята на ръководството на СТДБ да се обработи и предостави достъп на всички тракийци, научни работници, студенти и широк кръг читатели за ползване духовното, книжовно наследство, завещаено за поколенията да помнят и не забравят своите корени.

В заключение би могло да се отбележи, че международната дейност на Съюза, доколкото имаме такава, бе посветена на основните цели и задачи на СТДБ и реализацията на неговите инициативи. Това предполага да продължим и занаят взаимодвижението с МВнР, с дипломатическите представителства в страната и българските в чужбина. За нас особена актуалност придобива взаимодействието с Българската екзархия в Турция и пълноценното функциониране на българските обекти в Турция. В контекста на международните отношения, много важни за нас са и контактите с Асоциацията на българите в Украйна. Наложително е да поддържаме пряко и с подкрепата на посолствата, паметниците на Капитан Петко Войвода в Рим и Киев.

Запазването на статута на СТДБ като национално значима изисква да продължим практиката да приемаме и огласяваме официални позиции и декларации по всички актуални проблеми, засягащи защитата на националните интереси и интересите на тракийските българи.

Безспорно през изминалия отчетен период се проявиха проблеми, чието преодоляване е важно за бъдещото развитие на организацията. Сред тях следва да отбележим:

- организационното състояние;
- финансовото състояние;
- проблемите на взаимодействие между СТДБ и тракийските дружества по места и информационните връзки;

В заключение бих искал от името на ръководството на СТДБ да благодаря на всички членове на Върховния комитет, на ръководствата на тракийските дружества и активисти на нашата организация, за положените усилия, посветени на тракийската кауза. Да си пожелаем по-успешна година!

Подготвили: Величко Пачилов, Антоанета Йотова, Вана Стоянова, Вана Стоилова, Вана Иванова, и Тодор Коруев

ЗА ПАМЕТНИКА „1300 ГОДИНИ БЪЛГАРИЯ“

Верни на своите принципи да бъдат винаги на пулса на обществените проблеми и да заявяват ясно и категорично своята позиция по актуални въпроси, засягащи миналото и настоящето на страната, членовете на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България изразяват от името на десетките хиляди тракийци, които представляват, своето безпокойство и несъгласие с отредената от общинските съветници съдба на паметника „1300 години България“.

Преживели драмата на прокуде-

Декларация на Върховния комитет на СТДБ

ни и изстрадали бежанци, ние, тракийци винаги сме били поборници на създанието и градежа. Защото знаем по-добре от всеки друг цената на разрушението. И днес, когато страната ни се нуждае особено много от историческа си памет и от своите таланти и творци, считаме, че трябва да се направи отговорен и цивилизован прочит на историята,

който ще бъде тест за зрелостта на българското общество. Ние приемаме проблема така присърце и по още една значима причина – авторът на паметника проф. Валентин Старчев е един от най-големите български скулптури, разнесъл славата на българската култура далеч зад границите на страната. Той е изваял паметници,

национален герой и един от основателите на тракийското движение Капитан Петко Войвода в Стара Загора, на Хълма на Гарибалдийците в Рим и в центъра на Киев. Негов е и паметника на Екзарх „Антим I“ в София и Одрин. За това ние сме го титулували за „Тракийски скулптор“.

В хода на обществения дебат за съдбата на пространството пред НДК

трябва да заявим, че ние сме за мемориала на загиналите от I-и и 6-и пехотен полк в София, на който са изписани имената на над 3000 загинали през Балканската и Първата световна война. Почитта към войската смелост, чест и доблест трябва да бъде част от националната ни летопис. Но сме убедени, че паметта и приемствеността трябва да намерят място и за двата паметника. Те са еднаква неотменна част от историята на България. Такава, каквато са я написали поколенията.

17 януари 2015

„НИЕ, ТРАКИЙСКИТЕ...“

Продължение от 1-а стр.

Изминаха 100 години от жестокия геноцид от страна на Турция над тракийските българи от Одринска Тракия и Мала Азия, геноцид който няма давност, геноцид, който по своята жестокост в началото на XX-ти век е сравним само с арменския.

През 1913 г., българите по най-жесток начин бяха прогонени от родните им места, стотици хиляди мъже, жени, деца, старци бяха изклани, избесени, унижени, опозорени, селата им опожарени, земите им заграбени по най-разбойнически начин. И до днес тези земи продължават да бъдат собственост на български граждани, но те не разполагат с тях по вина на турската държава.

Междусъюзническата война и резултатите от нея позволяват на Турция да потъпче Лондонския мирен договор, да реокупира Източна Тракия и да прогони варварски само за две денонощия многобройното българско население от Източна Тракия, а през 1914 г. и това от Мала Азия, като заграби цялото му движимо и недвижимо имущество. За да оформи и облече в правна форма масовото прогонване и ограбване на тракийските и малоазийските българи, Турция използва международната изолация на България и налага Цариградският мирен договор от 29 септември 1913 г., който малко по-късно грубо нарушава, като не допуска нито един от насила прогонените тракийци да се завърне по родните си места. По-късно Турция успява да наложи клаузите на Договора за приятелство, сключен в Ангора (Анкара) на 28 октомври 1925 г. и приложените към него Протокол и Конвенция за установяване, които съставят юридическата основа за решаване на проблемите, свързани с правата на малцинствата в двете страни, вкл. правото на свободно изселване. Ангорските договори и по-специално Протоколът не са договори между две равноправни държави, а акт на насилие от страна на турската

страна над българския народ, съпроводени от големи жертви от наша страна. С Протокола Турция узаконява етническото прочистване на Източна Тракия в двустранна договореност и невъзможността на българската държава да защити своите сънародници. Независимо, че Протоколът юридически дава възможност изселените се българи преди 1912 г., тези от Мала Азия и Цариград, като и собственостите на двувластни имоти да възстановят и да се разпореждат със своите имоти, турската държава не позволява на нито един българин да се завърне. За останалите българи, чийто статут и собственост за периода 1912–1925 г. са предмет на Протокола, въпросът е изцяло разрешен в полза на турската страна. За да присвои имотите на българските тракийци и да унищожи основите на българските права върху Източна Тракия, Турция налага в Протокола пагубни разпореждания за българи и взаимно компенсиране на две несъвместими права и интереси – тези на турците в България и на българите в Източна Тракия. Последователният и упорит отказ на турското правителство да не допусне нито един от прогонените българи да се завърне и се разпорежи с имотите си е грубо нарушение от страна на Турция. Предвид на това, че българите от Източна Тракия са изгонени насилствено, те не са изселници, а бежанци и по силата на международното право техните права на собственост трябва да бъдат признати и гарантирани. Начинът на прогонването на българите, заграбването на имотите им, оспорването на термина „изселване“, употребен единствено в Протокола, системното неизпълнение от страна на Турция на международните й задължения, отразени в договорите й с България, недопускането на нито един българин да се завърне в родното си място са сериозни аргументи за искане на обезщетение от страна на Турция на нанесени неправомерно щети на българския народ и българската

държава.

По силата на международното право насилствено изгонените през 1914 г. българи от Цариград и Мала Азия, както и оцелелите тракийски български бежанци не са загубили правата си върху имотите и турската държава, която все по-упорито се рекламира като правоприменик на Османската империя е отговорна и днес и трябва да възстанови по административен ред собствеността. Съвременната турска държава трябва да ги възмезди, като заплати стойността на отнетото имущество, лихвите върху дължимата сума за един век, и да ги обезщети за причинените страдания, лишения и пропуснати възможности. Същото се отнася и до заграбените екзархийски имоти, които са част от българското културно историческо наследство и са закупени с дарения на родолюбиви българи и със средства на българската държава и българската църква. Ако Турция не направи това Договора за приятелство, Протокола и Конвенцията за установяване от 1925 г. изцяло ще бъдат изпразнени от съдържание и неприложими. Затова въпросът за обезщетяване на наследниците на тракийските бежанци и този за статута на екзархийските имоти не трябва да бъде в периферията на българската външна политика а на преден план, за да можем да изградим равноправни и взаимноизгодни отношения с Република Турция.

Обръщаме внимание, че в случаите като този с тракийските българи в международната практика съществува и така наречената историческа справедливост, когато определена национална, етническа, расова група е била подложена колективно на геноцид, тежки гонения и преследвания. Съобразно тази практика държавите овъзмездяват наследниците на пострадалите. Такава е практиката на отношенията между Германия и потомците на пострадалите през Втората световна война евреи. Такъв тип практики имаме в САЩ по отношение

■ Проф. Иван Филчев на трибуната

на потомците на индианците. Такива практики има и на много други места.

Имайки предвид всичко това, ние, потомците на прогонените тракийски българи, питаме:

Кой турски държавник, министър-председател или президент се е извинил на България за този страшен геноцид, проявен над мирното българско население през зловещата 1913 г.?

Питаме, защо г-н Лютви Местан като народен представител мълчи в Народното събрание, когато се поставят въпроси относно геноцида над тракийските българи от 1913 г.?

Питаме защо, когато са решени всички социални и правни въпроси на турците в България, включително и на изселените се в Турция, се насажда неприязън, недоверие сред мирното турско население и нагнетяване и противопоставяне към българската държава?

Потомците на тракийските българи настояваме:

ПЪРВО: Турция да се извини на България за проявения геноцид и заграбване собствеността на мирното българско население.

ВТОРО: Тази година се навършват 90 години от подписването на унижителния за България Ангорски договор. В тази връзка предлагаме:

Нашите държавници в лицето на Президента на Република България, на Министър-председателя и Народното събрание да обсъдят и поставят въпроси пред Република Турция в изпълнение на решенията на Ангорския договор. Заграбените земи на българите от Одринска Тракия и Мала Азия да бъдат върнати на собствениците им

и те да се разпореждат с тях така, както намерят за добре или да бъдат възмездени за стойността на имотите им, заедно с пропуснатите ползи за тези изминали 100 години.

ТРЕТО: Предлагаме ДПС да използва своето влияние и съдейства за решаване на моралните и имуществени въпроси на тракийските българи от 1913 г.

Препоръчваме на лидерът на ДПС да не злоупотребява с толерантността и търпимостта на българската държава и българските граждани. Капсулирането и отдалечаването на българските турци и мюсюлмани от българския народ, извършвано чрез дейността на ДПС носи със себе си опасности за всички ни. Политическата игра, която е започнал, не води към добро.

Днес отговорността на българското правителство за защита интересите на наследниците на тракийските бежанци е голяма. Тяхната кауза не бива да се експлоатира политически, защото тя е национална и следва да бъде част от националните приоритети на Република България. Всички политически сили трябва да застанат зад тази кауза и да я отстояват в международен план. България дължи не само преклонение към делото и саможертвата на тракийците, отдала живота си за българската национална свобода, но и грижа за обезщетяване наследниците на изстрадалите тракийски бежанци и възстановяване на българските църковни имоти в днешна Турция.

Желаем добрите съседски отношения между Република България и Република Турция да бъдат поставени на здрава основа при взаимно уважение. До голяма степен те зависят от решението на тези висящи имуществени въпроси.

Писателят и публицистът Тодор Коруев, главен редактор на вестник „Тракия“, представи новата си книга „Животописи“ в клуба на „Позитано“ 20. За книгата му говориха издателят Иван Гранитски, Красимир Преманов, Велислава Дърева, проф. Чавдар Добрев, депутатът Петър Кънев, писателят Димитър Томов и др. В сборника има много статии и есета посветени на Деня на Тракия, на Илинденско-Преображенското въстание, на тракийското мъченичество, за обезродяването на българите мохамедани, както и есета за Родоп планина.

ТРАКИЙСКИЯТ БАБИНДЕН

В ХАСКОВО

Салонът на тракийското дружество „Георги Сапунаров“ в Хасково се оказа тесен, за да побере жените тракийки, дошли да отпразнуват Бабинден. Традицията да се празнува този ден тук е жива. Бяха подготвени много изненади, за да стане този ден весел и запомнящ се. Стихове за бабите поднесоха жените от клуба за художествено слово Здравка Сабахова, Генка Канева, Стойна Ванчева, Венета Стратиева и Кирилка Желязкова. В ролите на бабувашите баби влязоха Недялка Худулова и Милка Хъркова, а в ролята на младата булка влезе секретарката на читалище „Тракия 2008“ Анаета Георгиева. Изненада да всички участнички бяха подаръците, поднесени от председателката на читалището Димитрийка Христова. Празникът завърши с песни и танци, като особено

активни бяха жените от групата за автентичен фолклор „Тракийска дъга“ с ръководител Милка Хъркова.

Приветствие към „бабите“ поднесе председателят на дружеството Кирил Сарджев.

...И В НЕСЕБЪР

По стара традиция в Несебър бе отбелязан Бабинден. Всяка година жените от фолклорната формация „Българка“ при читалище „Яна Лъскова“ и Тракийско дружество – Несебър, възоб-

новяват всички стари народни обичаи, за да ги предават на бъдещото поколение.

„Колкото лесно се хлъзга този сапун, толкова лесно да се раждат децата“ – това каза „Бабата“, след като по традиция ръцете и бяха измити с вода и сапун. Тя ориса тази година общината да се похвали с още по-голяма раждаемост. С вкусна питка в ръка, групата изигра много кръшни хора, в град Несебър да се чуе, че днес е женски празник – празника

на акушерката, тази която поема децата и новия живот който се ражда.

Тази година те се бяха постарали да направят празника на бабата акушерка. Не пропуснаха да посетят община Несебър, като там благословиха всички жени и баби. Кметът Николай Димитров посрещна групата, а тя му благодари за големите грижи, който полага за децата и въобще за младото поколение в Несебър и му поднесоха питка с шарена сол.

...И ВЪВ ВАРНА

Членовете на тракийското дружество „Капитан Петко войвода“ – Варна по традиция отбелязаха Бабинден. След ритуала с поливането на акушерката от най-младата родилка гостите на тържеството се насладиха на концертната програма, подготвена от самодейните състави на дружеството, а след това всички заедно попяха, поиграха и се веселиха.

• На празника в Хасково

СЪБОЛЕЗНОВАНИЯ ЗА ДИЧО УЗУНОВ

В присъствието на много родопчани и тракийци, на представители на въоръжените сили, на питомци на Висшето военно морско училище „Н. Й. Вапцаров“ и много граждани бе изпратен по последния си път контраадмирал о.з. Дичо Узунов. Председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Преманов поднесе съболезнователен адрес, в който се казва:

С прискърбие научих за кончината на големия българин, доблестен офицер и талантлив общественик контраадмирал Дичо Узунов.

За нас, тракийци, тази загуба е още по-голяма, защото той бе учре-

дител на клуб „Родопи“ към нашия съюз, който бе средище и крепост на българщината и родолюбието, така важни за отстояването на българското самосъзнание в този край. Роден в с. Арда, почетен гражданин на Смолян, контраадмирал Дичо Узунов винаги носеше в себе си най-изкормените качества на своите планински родопски корени – честност, принципност, верност към каузата на Родината, ярка гражданска позиция, широта на идеите и мисълта.

С това ще го запомнят и неговите възпитаници, като дългогодишен началник на Висшето военно морско училище „Никола Йонков Вапцаров“

– Варна. През годините той остави дълбоки дири в историята на страната ни, заемайки различни отговорни командирски позиции, неговата идея и патента за въвеждане на лятното часово време в България, а двете оръдия на мемориала на „Родопската Шипка“ на връх Средногорец бяха подписани от него. Той бе и талантлив автор и публицист – Дичо Узунов бе автор на две книги: за човека и героя Васил Димитров – Битков от с. Арда и „При изворите на Арда“ – монография за родното му селище. Загубихме приятел, съмишленник и уважаван колега.

Поклон пред паметта му!

НАЦИОНАЛНО ПОКЛОНЕНИЕ

На 7 февруари Съюзът на тракийските дружества в България и тракийското дружество „Капитан Петко войвода“ – Варна организират национално поклонение по повод на 115-та годишнина от кончината на българския национален герой и един от основателите на тракийското движение Капитан Петко войвода от 13, 30 ч. на гроба му в старите градски гробища на Варна.

ИАНА ОВЧАРОВА С НАГРАДАТА НА ТЕЛЕВИЗИЯ „ЕВРОПА“

Кметът на община Ивайловград Диана Овчарова получи тазгодишната награда „Кмет на годината“ на предаването „Национален календар“ на телевизия „Европа“.

Телевизионният екип лично връчи наградата. Тя е поредно признание за ефективното управление на общината в областта на усвояване на средства по европроекти в категорията за най-много спечелени проекти и подписани договори, съотнесени към брой население на общината. Припомняме, че за последните три години тук са реализирани проекти на стойност над 19 милиона лева.

Диана Овчарова прие наградата, споделяйки, че заслугата е не само нейна, а се дължи на ефективната работа на цялата общинска администрация и на жителите на общината.

„Всяко едно признание, което получавам, ми дава стимул и сили, въпреки трудностите да продължавам напред. Тази награда е знак и за работата на Общинския съвет – Ивайловград, което показва, че когато работим за доброто на хората от общината, нещата се случват!“ – сподели кметицата.

СРЕЩА С ПОЕЗИЯТА

Поетесата Вили Димитрова е трето поколение потомка на бежанци от Беломорска Тракия. Възпитана в уважение и преклонение към бита, културата и нравите на тракийските българи, поетесата е отделила и запазила достойно място в своята поезия за тях. На среща в Хасково, организирана от тракийското дружество „Георги Сапунаров“ и читалище „Тракия – 2008“, бяха представени книгите ѝ „Страница“ и „Лабиринта на живота“.

Очаквайте в следващия брой

План-програмата за дейността на СТДБ за 2015 г. и решенията на заседанието на Върховния комитет ще бъдат публикувани в следващия брой

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Военно издателство ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Елена АЛЕКОВА, Никола ИНДЖОВ и Хубен СТЕФАНОВ; Главен редактор: Тодор КОРУЕВ e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел. 02/986 71 26; факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0887 794 455; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) – 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) – 038/632 060; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40
Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

Интересът към България е геополитически

Интересът към поредицата визити, които ще направят държавният секретар на САЩ Джон Кери, външният министър на Великобритания Филип Хамънд, а в края на месеца и генералният секретар на НАТО Йенс Столтенберг е абсолютно оправдан. Това са посещения, които са планирани отдавна, но темата „терорът в Париж“ едва ли ще отсъства в разговорите.

Този интерес към България говори за значимостта ни като територия, като геополитическа точка, където се пресичат много интереси. Не бих казал, че политиката на българския политически елит, на българското правителство е притегателният фокус за тези посещения. България е страна на кръстопът и в последно време с нарастване на бежанския поток, с това което става в съседна Турция, с нашата географска близост със Сирия – България става поле, на което могат да се търсят решения по редица въпроси и преди всичко по въпроса за тероризма.

Не мога да не кажа, че българската политика търпи огромни критики. Ще дам един пример – недопустимо е български външен министър, отчитайки взривоопасността на всички тези проблеми, да е този, който ще покани опозицията на Башар Асад и ще им предостави „гостоприемството“ си да дойдат тук в България и да се договарят за битката, която ще водят срещу легитимното правителство. Интересно е колко от „гостите“ тогава, днес са н ръководните структури на Ислямска държава? Това едва ли е било решение, което се е родило в главата на министър Младенов. То е дошло „от свише“, било е подсказано.

За мен е необяснимо, ако вкараме и Украйна в този сложен геополитически компонент, какво търсеше българският външен министър Вигенин в Крим в първите дни, когато не беше ясно какво се случва, и да заявява позиции, зад които даже нашите партньори не застанаха единно. Защо се забрави фактът, че в Украйна живеят 350 хиляди

Ген. Тодор Бояджиев в разговор със Светлана Белоусова от БГНЕС за тероризма и за визитите на външните министри на Англия и САЩ и на Генералния секретар на НАТО в София

българи, които имат статут на национално малцинство, които имаха права да ползват майчин език, да имат училища и университет и на които „обещаваха“ да им отнемат тези права.

Посещенията ще вземат отношение по тези въпроси. Вече официално е съобщено, че на срещите и с Хамънд, и с Кери ще се

обсъждат въпросите на регионалната сигурност

на енергийната независимост на България.

Веднага искам да направя една уговорка – когато се търсят конфиденциални разговори, които трябва да останат в тайна, не се отива на ниво външен министър и държавен секретар. Да си спомним, че при предишното правителство дойде група от трима американски сенатори и тогавашното правителство на следващия ден обяви, че спира „Южен поток“. Тогава беше очевидно, че диктовката дойде отвънка. Ясно е вече, че и петролопроводът Бургас – Александруполис, и АЕЦ „Белене“, и „Южен поток“ – това не са суверенни решения на българското правителство, още по-малко са решения, зад които стои суверенът – народът. Това са решения – народът. Това са решения, които обслужват чужди интереси и които въобще не вземат предвид българския интерес. Да се надяваме, че сега при тези разговори малко по-ясно ще бъде формулирана българската позиция и по бежанския поток, и по енергийна независимост. Да не бързаме да изпадаме в еуфория, че България от вносител може да стане огромен износител на

енергийни източници. Нека да открием първо нефта и газа в Черно море и на територията на България. И да го открием ние, а не чужди концесионери, гарантирали си правото десетилетия те да експлоатират това, което е открито.

Да не „клякаме“ и по въпроса за шистовия газ. Защото този въпрос никога не е снеман от дневния ред от американска страна. Американският посланик, според мен, твърде недипломатично се опитва да налага мнение, че трябва да приемем този метод. Не изключвам, че и в разговорите за енергийна независимост този въпрос да се появи отново. Управляващите в България да не забравят, че са избрани от суверена и че суверенът каза „Не“ на шистовия газ. Имаше много явни демонстрации на народна воля. И да не я пренебрегнат, а напротив – на тези разговори да стъпят на нея и да кажат „да, но...“ Ние като съюзници може да сме склонни, но българският народ не стои зад нас.“ За съжаление, ако вземем само тези три проекта Бургас-Александруполис, АЕЦ „Белене“ и „Южен поток“, щетата за България е огромна. Правителството спря „Южен поток“ и се стигна съвсем логично до това Владимир Путин да го „подари“ на Турция.

В конфликта в Украйна България прекалено лесно взе страна и тази наша позиция удари нашия интерес. Реалната позиция в ЕС и пред американските ни партньори е да се каже: „Господа, дайте да сложим на едната везна българският национален интерес, не можем да го пренебрегнем, ние сме правителство на тази държава. Дайте да видим на

другото блюдо какво ще сложим, ще се уравнили ли везната“. Това нещо не беше направено. Да се надяваме, че сега след като веднъж получихме студения душ и видяхме, че „Южен поток“ си отива и заобикаля България, започнахме да говорим, че той все още не е прекратен и т.н. Дай Боже и руската страна да прояви разбиране. Но за да се стигне до това, ние трябва да защитим националния си интерес пред партньорите от ЕС и от САЩ, а не да се превръщаме в „иес мени“ – каквото ни се каже, ние да казваме „да“. Защото 11 години в САЩ ме убедила в едно нещо – американците не харесват и презират „иес мените“. Аз съм сигурен, че в американския Държавен департамент и американските медии един Орбан има много по-голяма тежест, отколкото премиерът на България. Американецът уважава да му кажеш „не“ и да отстояваш своето „не“.

ДВИГАТЕЛ НА СЪБИТИЯТА СА ПАРИТЕ

На 11 септември 2001 година, аз излетях от Ню Йорк часове преди да ударят небостъргачите и бях във въздуха когато се случи трагедията. На другия ден публично реагирах на нещата, които стават и тогава казах нещо, за което не твърдя, че аз съм го измислил, но за себе си не бях го чул от друг. Тогава казах, че днес светът става друг. Това наистина се повтори по всички точки по земното кълбо и събитията го доказаха.

Работата е там, че светът се промени, но ние не. Като казвам ние, нямам предвид

българите, а демократичните страни и техните специални служби, които са призвани да водят битката с това ужасно зло – тероризма. Не сме на нивото на променения свят. Тогава си позволих да кажа, че разузнавателните служби влизат в нова ера. По време на Студената война беше много по-лесно да броиш ракетите и да броиш танковете – и супертехниката помагаше, а и това можеше да се прави и от космоса, и чрез агентурни източници. Промененият свят ни постави в съвсем нови условия. Той ни показа, че в бъдеще ние трябва да се научим да четем какво става в мозъка на партньорите и на противниците. Това изисква абсолютно нов подход, нови форми, нова квалификация, нов професионализъм. Ти не можеш да прогнозираш какво си мисли този в Близкия Изток, ако не познаваш историята, културата, особеностите на техния морал, на тяхната религия. Тогава написах и нещо друго – „тероризмът е сянка и битката с него трябва да се води в сянка“ – не армии, не открити фронтове, а със средствата на разузнаването. За съжаление се, през всичките тези години от 2001 г. това, което бе виждане и на много признати международни експерти, не се прие като подход, а се наложи използване на средствата на горещата война, на бруталната сила и достигнахме ситуация, при която изглежда няма ход назад.

Ако по време на студената война от едната страна бе създаден Карлос Чакала, а от другата бин Ладен, днес вече по оценки на ЦРУ „халифатът“ разполага с армия от 33 000 главорези. И това не са аматьори, а високоподготвени и добре въоръжени с помощта на чужди инструктори и сили бойци минали не през една и две битки. И това, пред което не се бяхме изправяли – над 5000 джихадисти идващи от Централна и Източна Европа. От тях 930 от Франция и над 2000 от Великобритания, с всички преимущества на европейските граждани, вкл. свободата на свободно и почти безпрепятствено придвижване.

Второто, което се бърка е, че допускаме възможността за цивилизационна, за междурегионна война. Нито Господ Бог, Исус Христос или Аллах и неговият пророк Мохамед носят вина за това, което става в момента. Вината е съвсем другаде и тя може да се концентрира само в една дума – пари.

Защо никой не говори, че в сметките на халифата вече са натрупани над 2 млрд. долара? Че Ислямска държава контролира 11 петролни полета в Ирак и Сирия, от което всеки Божи ден печели по 5 млн. долара? Че само със завземането на централната банка в иракския град Мосул сложи ръка на 429 милиона долара? Изчислява се, че само от продажба на откраднати предмети на изкуството ИД е получила около 6 милиарда долара. Кой са купувачите?

Очевидно не става въпрос за основателни битки между религии, между ценности, между традиции, между цивилизации. Двигателят на събитията е чисто икономически.

За съжаление именно поради тези причини се случиха Афганистан, Ирак, Сирия, Либия, „арабска пролет“, Тунис, Египет, Мароко, „цветни революции“ – вече на „наша“, европейска територия – където по пътя на старото мислене и на старите догми, които бяха може би валидни по време на Студената война,

тръгнаха да възцаряват демокрация по света.

Ние се включихме в тази кохорта, която смяташе, че демокрацията можеш със сила да я наложиш. Това е нечуван абсурд. Защото силата и силовият подход родиха нещо чудовищно, което понякога дори „не забелязваме“. Какъв страшен пример от едно 9-годишно момиченце в Пакистан превърнато в камикадзе, едно 8-10 годишно момченце, превърнато от терористичната организация Ислямска държава в хладнокръвен, закоравял убиец, който застрелява с изстрел в тила „двама руски шпиони“? Къде бе световната реакция когато в Дома на профсъюзите в Одеса изгориха живи невинни граждани, повярвали че имат право на свободна воля и слово?

Това става защото обществото е обект на манипулиране и от двете страни. Едните искат да наложат убеждението, че със сила ще направят живота по-добър, а другите демонстрират, че това няма да стане и че те също имат оръжие, с което могат да нанасят смъртоносни удари. Тази политика, която се следва вече повече от десетилетия ражда омраза и съпротива. Не вникваме в нещата с цялата тяхна сложност, с очите на различните фактори.

Не това е начинът!